

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

El retorn inevitable de Nora

Casa de nines, 20 anys després

AUTOR: LUCAS HNATH

Traducció: Helena Tornero
Direcció: Sílvia Munt
Teatre Romea, 20 de juliol

Casa de nines és una de les obres d'Henrik Ibsen que aguanta més el pas implacable dels anys i els canvis socials que lentament es culminen. La decisió de Nora d'abandonar el marit i els fills i marxar de casa per ser ella mateixa i viure en llibertat fou, en l'època d'Ibsen, d'una enorme gosadia. Nora trenca amb un passat en què s'havia convertit en la "nina" primer del pare, després del marit i finalment d'una societat patriarcal. No sembla que hàgim avançat gaire en molts aspectes.

Casa de nines, 20 anys després, de Lucas Hnath, dirigida per Sílvia Munt, parteix del retorn de Nora a la llar conjugal al cap de dues dècades de sortir-ne amb un impactant cop de porta. Nora hi torna no pas per refer res, sinó perquè el seu marit signi els papers del divorci i pugui ser lliure. Durant les hores que roman a la casa, manté un *tête-à-tête* amb Anne Marie, la dida, còmplice de la tornada, el mateix Torvald i la seva filla Emmy. Cadascú justifica la seva actuació i les raons que la suscitaran, i explica la seva versió en un combat en què tots tenen ferides obertes.

Pautats per una música trista de violoncel, els diàlegs de Nora amb la dida, el marit i la filla permeten descobrir, d'una banda, què ha estat fent la "fugitiva" durant els darrers 20 anys i, de l'altra, què ha passat durant la seva absència, en què alguns l'han donada per morta. Tot i les dificultats, a despit que no ha trobat l'amor que volia, ha pogut treure la seva veu de dins, adonar-se ibsenianament de la força de la solitud i autorealitzar-se en llibertat.

Dels intercanvis, les rèpliques més contundents són algunes d'Anne Marie, quan confessa que va abandonar la seva filla perquè socialment no tenia cap més opció; les d'Emmy, quan reconeix que ha sobreviscut sense ella, i les de Torvald, que, patètic com sempre, després de llegir el llibre més polèmic d'Emmy, vol salvar encara la seva pròpia reputació.

Com a escriptora feminista i dona rebel, Nora reafirma la missió de treballar perquè, en el futur proper, les dones no hagin de dependre dels homes. Lluitadora infatigable, la dèria que la motiva és que les dones prenguin consciència de la desigualtat i siguin capaces d'alliberar-se de matrimonis que les empresonen. Nora confia que ben aviat la societat i les lleis que la regeixen deixin de sotmetre la dona a la voluntat i els desigis dels mascles.

Quatre bons actors atorguen densitat a un text que de vegades embolica la troca sense que calgui. Isabel Rocatti trans-

met molt bé la indignació d'una dida que ha pujat els fills de Nora amb esforç i sacrifici personals. Júlia Truyol també fa creïble el pragmatisme d'Emmy, disposada a tot perquè sa mare absent no li frustri el futur. Ramon Madaula encarna de primera el paper de gos apallissat de l'exmarit. Emma Vilarasau modula amb encant l'esplendor d'una dona forta i coratjosa, i el dolor pels cops que rep d'una societat retrògrada que l'acusa d'abandonar els fills i que obstaculitza els seus somnis.

El muntatge situa tota l'acció en una sala de rebre, grisa i desangelada, de la casa de Torvald. Sense la visceralitat de *Què va passar amb Nora quan va deixar el seu home*, d'Elfriede Jelinek, en què es proposava també una continuació de *Casa de nines*, Lucas Hnath ha volgut donar veu a totes les parts i, després d'algunes ziga-zagues, ratificar que Nora va fer santament de fugir de casa 20 anys enrere.